

Nr 200.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt; given Stockholms slott den 6 april 1951.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

GUSTAF ADOLF.

Herman Zetterberg.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås några smärre jämkningar i regeringsrättslagen, delvis i anslutning till nyttillkommen lagstiftning.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den
26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Härigenom förordnas, att 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

2 §.

4:o) mål om avlöningsförmåner, — — — av rovdjur;

mål om sådant bidrag eller understöd av statsmedel, som enligt gällande författningar må beviljas eller skall på rekvisition utbetalas av statskontoret eller tillsynsmyndighet över registrerade understödsföreningar, eller av Konungens befallningshavande, där fråga ej är om bidrag till väg- och brobyggnadsföretag;

mål om sådant bidrag eller understöd av statsmedel, som enligt gällande författningar må beviljas eller skall på rekvisition utbetalas av statskontoret eller tillsynsmyndighet över registrerade understödsföreningar, eller av Konungens befallningshavande, där fråga ej är om bidrag till väg- och brobyggnadsföretag eller om provisorisk skatteersättning till kommun;

14:o) mål om inmutning — — — att föra automobil;

mål om utfärdande av, förlängning av giltighetstid för eller återkallande av luftfartscertifikat, behörighetsbevis för förare av luftfartyg eller sådant tillstånd, som avses i § 24 c) förordningen den 26 maj 1922 (nr 383) om luftfart;

mål om registrering — — — andra personalstiftelser;

mål rörande tillämpningen av förordningen om erkända skatteförmedlingskassor;

¹ Senaste lydelse av 2 § 4:o) se SFS 1949: 238, av 2 § 14:o) se SFS 1947: 671, av 2 § 15:o) se SFS 1950: 662 och av 2 § 16:o) se SFS 1949: 238.

15:o) mål om beslut — — — svenskt medborgarskap;

mål om kyrkobokföring, lysning eller annat kungörande till äktenskap, utfärdande av äktenskapscertifikat, företagande av vigsel;

mål om kyrkobokföring, beslut eller åtgärd rörande medlemskap i svenska kyrkan, lysning eller annat kungörande till äktenskap, utfärdande av äktenskapscertifikat, företagande av vigsel;

16:o) mål om meddelande i särskilda fall av tillstånd — — — eller skyddsrum;

mål om fastighetsägarbidrag enligt civilförsvarslagen;

mål om meddelande — — — och behandling;

Denna lag träder i kraft såvitt avser 2 § 4:o), 14:o) och 16:o) den 1 juli 1951 och såvitt avser 2 § 15:o) den 1 januari 1952.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 mars 1951.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NYGREN.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler efter gemensam beredning med cheferna för kommunikations-, finans- och inrikesdepartementen fråga angående *ändring i lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt* samt anför följande.

1. Enligt 2 § 4:o) regeringsrättslagen ankomma på regeringsrättens upp- tagande och avgörande bl. a. mål om sådant bidrag eller understöd av stats- medel, som enligt gällande författningar må beviljas eller skall på rekvisition utbetalas av, jämte andra myndigheter, länsstyrelse, där fråga ej är om bidrag till väg- och brobyggnadsföretag.

År 1950 beslötos (prop. nr 241, riksdagens skrivelser nr 196 och 324) vissa ändringar i kommunalskattelagen m. m., vilka främst inneburo att de kommunala ortsavdragen skulle höjas från och med den 1 januari 1952, dock att i fråga om 1952 års taxering äldre bestämmelser alltjämt skulle gälla. För täckande delvis av kommunernas inkomstbortfall genom reformen skall utgå ett särskilt statsbidrag, s. k. provisorisk skatteersättning.

I proposition (nr 93) till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t bl. a. begärt bemyndigande att utfärda föreskrifter rörande provisorisk skatteer- sättning till kommunerna enligt vissa i propositionen närmare angivna grun- der. Utbetalningen av ersättningen skulle verkställas av länsstyrelserna. I det av särskilda utredningsmän avgivna förslag, som ligger till grund för propositionen, har anförts att kommun, som förmenar sig ha erhållit för lågt statsbidrag, förutsättes skola äga anföra besvär hos Kungl. Maj:t över länsstyrelsens beslut. Det har med hänsyn till ärendenas natur syntts utred- ningsmännen lämpligt att dylika besvär prövas av Kungl. Maj:t i statsrådet (finansdepartementet).

Avgörandet av besvär i mål om provisorisk skatteersättning till kommu- nerna torde i betydande utsträckning komma att influeras av skälighets- synpunkter. Enär målen dessutom komma att vara av brådskande natur, eftersom utgången kan bliva avgörande för kommunernas utdebiteringsbe-

slut på hösten innevarande år, torde dylika mål böra undantagas från regeringsrättens handläggning och i stället prövas av Kungl. Maj:t i statsrådet. Härför erfordras en ändring av 2 § 4:o) regeringsrättslagen. Ändringen torde böra träda i kraft den 1 juli 1951.

2. I § 23 förordningen den 26 maj 1922 (nr 383) om luftfart stadgas bl. a., att certifikat om behörighet att göra tjänst å luftfartyg i den egenskap certifikatet avser utfärdas av luftfartsmyndigheten, att villkoren för erhållande av certifikat bestämmas av Konungen, att certifikat utfärdas för viss tid, att dess giltighetstid förlänges, om det visas, att förutsättningarna för att innehavaren kan göra tjänst fortfarande föreligga, samt att, så snart dessa förutsättningar ej längre äro för handen, certifikatet skall för sin återstående giltighetstid eller tills vidare återkallas. I § 24 samma förordning stadgas, att den som gör tjänst å luftfartyg, vilket brukas inom svenskt område, skall hava antingen certifikat, utfärdat på grund av stadgandet i § 23, eller — här bortses från vissa utländska certifikat — särskilt av luftfartsmyndigheten utfärdat tillstånd att göra tjänst å fartyget i den egenskap tillståndet avser. Sådant tillstånd — som må meddelas endast för den, som visas uppfylla kompetenskrav motsvarande vad enligt de i § 23 omnämnda bestämmelserna fordras för att inneha svenskt certifikat för motsvarande tjänst — meddelas för högst en månad, kan förnyas för högst en månad i sänder samt kan, när skäl därtill föreligger, återkallas.

Enligt bestämmelser som luftfartsstyrelsen den 1 mars 1949 utfärdat för civil luftfart äro luftfartscertifikaten, alltefter de tjänster de avse, av följande slag, nämligen certifikat gällande för privatflygare, trafikflygare av 3:e klass, trafikflygare av 2:a klass, trafikflygare av 1:a klass, segelflygare, luftnavigatör, flygtelegrafist, flygmekaniker i flygtjänst, flygmekaniker i marktjänst samt flygklarare.

Utöver luftfartscertifikaten utfärdar luftfartsstyrelsen enligt sagda bestämmelser vissa behörighetsbevis för förare. Dessa behörighetsbevis äro gällande för ensamflygare, för instrumentflygning, för biträdande flyglärare och för flyglärare.

Fordringarna för erhållande av luftfartscertifikat och behörighetsbevis samt dessas giltighetstid äro skiftande. De omnämnda särskilda tillstånden äro till sin natur endast tillfälliga och utfärdas exempelvis om sökanden rent tillfälligtvis icke kan förete vederbörligt läkarintyg.

Besvär över luftfartsstyrelsens beslut rörande utfärdande av, förlängning av giltighetstid för eller återkallande av luftfartscertifikat, behörighetsbevis eller särskilda tillstånd upptagas för närvarande till avgörande av Kungl. Maj:t i statsrådet. Emellertid har under senare tid i dylika mål yttrande från regeringsrätten ansetts böra inhämtas, innan målet slutligt avgjorts. Målen äro otvivelaktigt av den art att de väl lämpa sig för prövning av den högsta administrativa domstolen. Den slutliga prövningen av dem torde därför böra överlämnas till regeringsrätten. Som jämförelse förtjänar nämnas, att regeringsrätten sedan lång tid tillbaka har att pröva mål av likartad

beskaffenhet, nämligen besvär över meddelande och återkallande av tillstånd att föra automobil.

I anledning av vad sålunda anförts torde i regeringsrättslagen böra infogas ett stadgande av innehåll att nu förevarande mål skola upptagas och avgöras av regeringsrätten. Ändringen torde böra träda i kraft den 1 juli 1951.

3. Enligt 2 § 14:o) regeringsrättslagen höra till regeringsrättens upptagande bl. a. mål rörande tillämpningen av förordningen om erkända skatteförmedlingskassor. Denna förordning (SFS 1943: 205) upphävdes emellertid genom förordning den 29 juni 1946 (nr 482) med utgången av år 1946. Numera har så lång tid förflutit från upphävandet att ifrågavarande stadgande i 14:o) torde kunna utgå, lämpligen från och med den 1 juli 1951.

4. I det för årets riksdag framlagda förslaget till religionsfrihetslag (prop. nr 100) har stadgats, att klagan må föras över pastors beslut eller åtgärd jämlikt samma lag samt att i fråga om sådan klagan, ändå att beslutet eller åtgärden icke angår kyrkobokföring, skall äga motsvarande tillämpning vad om klagan i fråga rörande kyrkobokföring är stadgat. I anslutning härtill torde, såsom i propositionen framhållits (s. 158), en motsvarande komplettering böra göras i 2 § 15:o regeringsrättslagen. Ändringen torde böra träda i kraft den 1 januari 1952, under förutsättning att religionsfrihetslagen då blivit godkänd även av kyrkomötet.

5. I en denna dag beslutad proposition ha föreslagits vissa ändringar i civilförsvarslagen den 15 juli 1944 (nr 536). Enligt förslaget äger länsstyrelse under vissa förutsättningar befria ägare till anläggning eller byggnad, som avses i 24 § i lagen, från den honom åvilande skyldigheten att inrätta, utrusta och underhålla enskilt skyddsrum, som skall finnas för anläggningen eller byggnaden. Ägare av anläggning eller byggnad, för vilken på grund härav enskilt skyddsrum ej skall inrättas, utrustas eller underhållas, skall enligt förslaget i stället utgiva bidrag till kommunen för skyddsrumskostnad (*fastighetsägarbidrag*) med belopp högst motsvarande normalkostnaden för anordnande av skyddsrum för anläggningen eller byggnaden eller den del av densamma, varom fråga är. Bestämmelser om fastighetsägarbidrag äro upptagna i en föreslagen ny paragraf (59 b §) i lagen. Enligt denna paragraf äger vidare länsstyrelse, då synnerliga skäl därtill äro, medgiva befrielse helt eller delvis från skyldigheten att erlægga fastighetsägarbidraget. Vidare stadgas, att normalkostnad för anordnande av skyddsrum bestämmas av Konungen, som ock i övrigt meddelar föreskrifter rörande beräkningen av fastighetsägarbidraget och dess erläggande.

Den föreslagna bidragsplikten enligt 59 b § civilförsvarslagen ersätter sålunda i de avsedda fallen den nuvarande skyldigheten för ägare till vissa anläggningar och byggnader att inrätta enskilda skyddsrum. Besvär till Konungen i statsdepartementen i mål om meddelande i särskilda fall av till-

stånd, förbud eller föreläggande jämlikt författningar och föreskrifter rörande civilförsvaret i vad angår inrättandet av enskilda skyddsrum tillhöra liksom mål om fördelning av kostnaderna för gemensamt skyddsrum enligt stadgande i 2 § 16:o) regeringsrättslagen regeringsrättens upptagande och avgörande. Med hänsyn härtill torde även besvär till Konungen i mål om fastighetsägarbidrag enligt civilförsvarlagen böra prövas av Kungl. Maj:t i regeringsrätten. Bestämmelse härom torde lämpligen upptagas omedelbart efter nyssnämnda stadgande. Ändringen torde, i likhet med ändringarna i civilförsvarlagen, böra träda i kraft den 1 juli 1951.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.*

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över nämnda förslag, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Lars Nordvall.

¹ Denna bilaga, som är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 5 april 1951.

N ä r v a r a n d e :

justitieråden EKBERG,
STRANDBERG,
LJUNGGREN,
regeringsrådet BJÖRKHOLM.

Enligt lagrådet denna dag tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 30 mars 1951, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet B. F. C. Lassen.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Bengt Larson.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 april 1951.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NYGREN.

Efter gemensam beredning med cheferna för kommunikations- och finansdepartementen samt t. f. chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, lagrådets den 5 april 1951 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 30 mars 1951 remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 2 § 4:o), 14:o), 15:o) och 16:o) lagen den 26 maj 1909 (nr 38 s. 3) om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.*

Med förmälan, att förslaget av lagrådet lämnats utan erinran, hemställer föredraganden, att detsamma måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Karl Gustaf Grönhagen.